

Μέσα στην παγκόσμια φιλολογική παραγωγή.— τόσο τή σύγχρονη όσο και τήν παλιά—μπορούμε άναμφισβήτητα νά πούμε ότι ή 'Αγγλία ανάλογα μέ τήν έκταση και τήν πρόοδο του τόπου της, κατέχει μιá όχι τόσο ζηλευτή θέση. Ίσως όμως νά μήν έχει και πολύ άδικο. Ένας τόπος που στήριξε τήν πρόοδό του στην κατεξοχήν ανάπτυξη των θετικῶν ἐπιστημῶν και στη συγκέντρωση και συστηματοποίηση τῆς υλικῆς δύνάμης εἴταν ἐπόμενο νά μή συγκινηθεῖ ἀπ' τίς άόρατες ήθικές ἀξίες τῆς φιλολογίας και νά μήν προσέξει στην υποβολή που ἐξασκεῖ ή θεατρική σκηνή.

Μολονότι όμως σέ ποσότητα ή φιλολογική παραγωγή στην 'Αγγλία ἔμεινε πολύ πίσω. ἐν τούτοις σέ δύναμη συναγωνίζεται και τίς πιό προωδευμένες φιλολογικῆς χώρες. Έτσι λίγοι διανοούμενοι που κατώρθωσαν νά ξερούγουν τήν ἐπίδραση του νόμου του περιβάλλοντος τίμησαν μέ τὰ ἔργα τους τόν πρωτότυπο αὐτό τόπο.

Ὁ θίασος του κ. Έδ. Φύρστ ἀποχαιρετώντας τή Σύρα ὕστερα ἀπό μιá δίμηνη παραμονή, νόμισε καλό νά μᾶς χαρίσει ἕνα ἀπ' τὰ ἀριστουργήματα του Σαίξπηρ, τόν α' Ὀθέλλο».

Τό ἔργο εἶναι μιá σκηνή συζυγικῆς ζηλοτυπίας που εἶναι ἀποτελεσματικα σφοδρού και παράφορου ἔρωτα. Ὁ κ. Φύρστ που ὑποδύεται τόν κυριώτερο ρόλο, τόν ἥρωα τῆς συζυγικῆς αὐτῆς τραγωδίας, μέ ὅλες τίς προσπάθειές του, ἄν και πρῶτος στην Ἑλλάδα τόν δίδαξε, παρασύρεται σέ αρκετά σημαντικές ὑπερβολές, που ζημιώνουν τόσο τό ἔργο όσο και τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του. Στο ἴδιο περίπου ἀδίκημα πέφτει και ὁ κ. Λάμπρου ὡς Ἰάγος. Ἰδιαιτέρως ἐκείνες οἱ ἀτέλειωτες, δῆθεν ὑποκριτικές, χειρονομίες και τὰ γνεψίματα δίνουν μιá ἀρυσικότητα στο ρόλο και κάνουν τήν ἐντύπωση μᾶλλον νευρασθενικῆς κατ᾽εξαστασης του ἠθοποιού παρὰ προσπάθειας χρωματισμοῦ τῆς ὑποκριτικότητάς του. Ἡ κ. Παλαιολόγου ὡς Δυσδαιμόνα λίγο νερόδραστη. Ἀντίθετα ή κ. Ραρτοπούλου (Αἰμιλία) μέ πολλή φυσικότητα, στέκεται συμπαθητική στο θεατή. Τὰ ἴδια ἀπάνω κάτω και ὁ κ. Ε. Ρούσσο (Κάσσιος)

Ἡ ὑπόθεση του ἔργου δέν εἶναι και τόσο σπουδαία. Ἂσως γιá τήν ἐποχή του (1604) κάτι ν' ἀξιζε, σήμερα όμως δέν ξέρομε τί σπουδαιότητα μπορεί ν᾽χει γενικά νά πείθεται ἕνας ἄντρας σέ μιá συκοφαντία σατανική και νά σκοτώνει τή γυναῖκα του ἀπό ζηλοτυπία. Ἐκεῖνο όμως που κάνει ὥστε τό ἔργο νά ζεσηκῶνεται πιό ψηλά ἀπ' τήν τετριμμένη ὑπόθεση, εἶναι μιá σειρά ἀπό φιλοσοφικούς συλλογισμούς που ξεσκεπάζουν ἕνα δυνατὸ και πνευματώδη συγγραφέα, σάν τό Σαίξπηρ.

Ένα δικιολογητικὸ τῆς ἀνέλπιστης νεροδρατικότητας τῶν ἠθοποιῶν Ἂσως ν᾽ταν—και τό πιστεύομε πολύ αὐτό—και ή στρυφνή και βεβιασμένη μετ᾽οραση σέ ἀρχαίζουσα καθρεύουσα, που ἔμοιαζε σάν κανένα δασκαλίστικο ἐπικήδειος πρὸς ἀέκλιπόντα ἀείμνηστον ἀδελφόν ἡμῶν.